

Cena egzemplarza zł 5
razem z onkrowitym
wynagrodzeniem sprzedawcy

ILUSTROWANY

Prenumerata poczt. zł 120
przez roznosiciela zł 130

KURIER POLSKI

Rok IV Centrala telefoniczna IKP Bydgoszcz 33-41 i 33-42 Telefon dla korespondentów zamiejscowych 36-00 Sekretariat redakcji przyjmuje od godz. 10-12 Czwartek, dnia 18 listopada 1948 r. Konto PKO „Zryw” nr VI-135, PKO IKP nr VI-144 Konto bież. Bank Gospodarstwa Spółdzielczego Bydgoszcz konto nr 8086 Nr 316

Po zajęciu Mukdenu

Przełomowym momentem w chińskiej wojnie domowej stało się zajęcie przez armię ludową stolicy Mandżurii Mukdenu. Na zdjęciu przez ciągnące ulicami tego miasta kolumny jeńców wziętych do niewoli przez armię ludową.

Rozbieżności w łonie mocarstw zachodnich USA usiłują stordedować pokojową akcję przywódców ONZ Apel Evatta i Trygve Lie sukcesem Związku Radzieckiego

PARYŻ (PAP) Jak donosi Agencja France Presse wczoraj spotkali się ministrowie Schuman, Marshall i Mac podjęli na apel Evatta i Trygve Lie LONDYN (obsł. wł.) Na marginesie tych obrad zaznacza radio londyńskie, że koła oficjalne w Londynie „wyrażają w dalszym ciągu zdziwienie” z powodu interwencji w sprawie berlińskiej ze strony dr Evatta i Trygve Lie.

BERLIN (obsł. wł.) Apel ONZ odbija się głośnym echem na łamach berlińskiej prasy postępowej. „Die Neue Zeit” wskazuje na to, że w łonie mo-

carstw zachodnich panuje dość poważna rozbieżność zdań co do treści odpowiedzi na apel kierownictwa ONZ. Francja, stwierdza pismo, wykazuje dużą rezerwę, natomiast Stany Zjednoczone pragną dać wyraz swemu bezwzględnie odmownemu stanowisku. Pismo cytując też oświadczenie głównodowodzącego amerykańskich sił zbrojnych, generała Clay'a, że w tym roku nie można się spodziewać załatwienia sprawy berlińskiej. „Die Tribüne” zauważa w tej materii, że gdyby mocarstwa zachodnie miały szczerą wolę do pokojowego załatwienia sporu, to w Berlinie panowałyby już dawno normalne stosunki. Podżegacze wojny, stwierdza pismo, boją się właśnie pokojowego załatwienia sprawy. Podjęcie rokowań Ameryka nie będzie mogła jednak uniknąć — stwierdza „Die Tribüne”.

„Der Tagesspiegel” opinuje, że ofensywa pokojowa podjęta przez Zv. Radziecki, doznała przez apel kierownictwa ONZ poważnego wzmocnienia, choć koła oficjalne w Warszawie starają się „zredukować” tę akcję do normalnych rozmiarów i dbają o to, by prestiż amerykański w związku z tą sprawą nie ucierpiał.

Ta sama opinia panuje w naryjskich kołach politycznych. Koła te zwracają uwagę na okoliczność, że uchwała lenie rezolucji meksykańskiej przez ONZ, wzywającej wielkie mocarstwa do podjęcia starań o pokojowe załatwienie wszystkich głównych punktów spornych nakłada na kierowników politycznych 4 mocarstw pewne zobowiązania, wobec czego nie można będzie się uchylić od rokowań. W kołach tych uważa się apel kierownictwa ONZ za sukces Zv. Radzieckiego.

PARYŻ (obsł. wł.) Przewodniczący Rady Bezpieczeństwa, min. Brumaglia, zamierza w sporze berlińskim zaproponować 4 mocarstw zainteresowanym załatwienie sporu na tej podstawie, że ograniczenia komunikacyjne, wprowadzone przez obie strony, miały być zniszczone równocześnie z wyrażeniem zgody mocarstw zachodnich na wprowadze-

nie marki wschodnio-niemieckiej jako jedynej waluty obiegowej w Berlinie. Według propozycji dr Brumagii, wszystkie prace przygotowawcze miały być ukończone do dnia 20 grudnia, tak, że w dniu tym powzięte postanowienia zostały by wprowadzone w życie.

Wypadek cholery na statku

PARYŻ (PAP) Jak donosi AFP z Algieru, na pokładzie statku „Athos”, zdążającego do Mekki, wydarzył się wypadek cholery, który zakończył się śmiercią. Pasażerom statku nie zezwolono na zejście na ląd.

Śniegi i mrozy w Słowacji

PRAGA (PAP) W Słowacji w okolicach Banskiej Stawicy spadły w tych dniach obfite śniegi, powodując gwałtowne obniżenie temperatury do — 15 stopni C.

Zagłębienie Ruhry pod protektorem USA?

BERLIN (PAP) Agencja ADN donosi, że w Bizonii kręta pogłoski, iż Amerykanie mają zamiar odwrwać Zagłębienie Ruhry od reszty Niemiec i stworzyć z nich odrębne państwo pod swym protektorem. Pogłoski te wywołały wielkie zaniepokojenie w Bizonii i we francuskiej strefie okupacyjnej.

Bezpośrednie rozmowy między państwami bałkańskimi

PARYŻ (obsł. wł.) Podjęte w ub. poniedziałek rozmowy bezpośrednie między przedstawicielami Grecji i jej 3 państwami sąsiednimi, zmierzające do uregulowania sporów nadgranicznych, były wczoraj kontynuowane. Spośród rozmówców z ramienia ONZ byli na wczorajszych obradach obecni: sekretarz generalny ONZ — Trygve Lie, przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego — dr Evatt oraz referent komisji politycznej ONZ — delegat Turcji Sarper.

Wirtembergia bankrutuje

PARYŻ (obsł. wł.) Niedzielne wybory komunalne we francuskiej strefie okupacyjnej Niemiec, tj. w Palatynacie Nadreńskim, w poł. Badenii i w Wirtembergii-Hohenzollern nie wykazały istotnych zmian w stosunku do dotychczasowego stanu posiadania poszczególnych partii. CDU pozostała najsilniejszą partią. Udział wyborców wyniósł około 65%.

Prezydent Wirtembergii, dr Mueller oświadczył, że południowa Wirtembergia jest bliska bankructwa, gdyż wskutek wysokich kosztów okupacyjnych, które w tym roku wyniosły 6,7 milionów marek, kredyty zostały zupełnie wyczerpane.

Paniczne nastroje w Nankinie

Suczou zajęte przez chińską armię ludową

W przeciągu roku reżim Kuomintangu będzie zlikwidowany — stwierdza rozgłoszonia armii ludowej

LONDYN (PAP) Reuter donosi, że chińskie wojska ludowe zdobyły miasto Suczou i przygotowują się do marszu na stolicę Chin kuomintangowskich — Nankin.

Kredyty na odbudowę wyższych uczelni

WARSZAWA (PR) O poparcie, jakim się cieszą ze strony rządu wyższe uczelnie w kraju, świadczy wysokość kredytów przyznanych na odbudowę i rozbudowę wyższych uczelni. Gdy w roku ub. kredyty na te cele wyniosły 396 milionów zł, to w roku bieżącym wyniosły one blisko 2 miliardy zł, tj. 5 razy więcej. Sama Warszawa otrzymała w ciągu ostatnich 2 lat na te cele 800 milionów zł.

B. dyplomata węgierski skazany na karę śmierci

BUDAPESZT (PAP) Zapadł wyrok w procesie przeciwko Wiktorowi Csorokowi, b. posłowi węgierskiemu w Kairze, oskarżonemu o zdradę stanu i działalność na szkodę państwa węgierskiego. Csorok skazany został na karę śmierci przez powieszenie. Obroncy oskarżonego zapowiedzieli apelację.

Strajk robotników portowych rozszerzył się na Kanadę

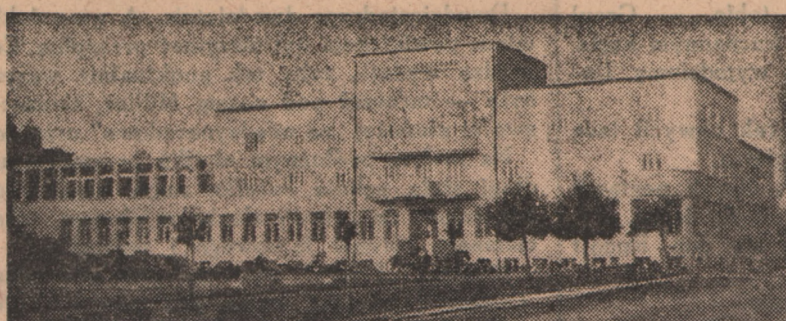
NOWY JORK (obsł. wł.) Strajk robotników portowych na atlantyckim wybrzeżu Stanów Zjednoczonych rozszerza się w dalszym ciągu i przerzucił się na główne porty kanadyjskie. Nie bacząc na apel administratora planu Marshalla, robotnicy nie ładują statków przeznaczonych w ramach tego planu do Europy. Unieruchomione zostały także pasażerskie statki transatlantyckie. Przybyły do Nowego Jorku statek szwedzki ruszył w drogę powrotną, nie wylądowawszy przywiezionego towaru.

ewakuacji. Do Kantonu wysłano grupy specjalistów i techników dla zainstalowania tam urządzeń lotniczych linii komunikacyjnych.

Rząd „trzeciej siły” nadal u władzy

PARYŻ (obsł. wł.) Oprócz katolickiej partii ludowej MRP postanowili także socjaliści francuscy pozostać nadal w rządzie. Obie partie stanowią główny trzon rządu koalicyjnego. Kierownictwo tych partii uzależniło jednak swój udział w rządzie od spełnienia przez rząd szeregu postulatów. Katolicka partia ludowa domaga się równomiernego rozdziału ciężarów i zaopatrzenia, a socjaliści domagają się energicznej akcji przeciwko czarnogieldziarom, obniżki cen na artykuły pierwszej potrzeby i redukcji zysków oraz obniżenia wydatków budżetowych na cele obronne. Premierowi dano 2 miesiące czasu na dostosowanie płac do cen artykułów pierwszej potrzeby.

„Dom Marynarza” odbudowany

Szybkie tempo odbudowy Wybrzeża widoczne jest na każdym kroku. Oprócz wysiłku wkładanego w unowocześnienie samych portów, mające na celu rozszerzenie ich możliwości przeładunkowych uderzają prace nad remontem wielu mieszkań robotniczych. Dużym osiągnięciem jest również odbudowanie ładnego „Domu Marynarza” w Gdyni (na zdjęciu). (Foto — Ars, Gdynia)

Ambasady i przedstawicielstwa dyplomatyczne w Nankinie przygotowują się do ewakuacji na południe. Oczekuje się również wyjazdu rządu Czang-Kai-Szeka w kierunku południowym. Amerykański konsul w Szanghaju wezwał obywateli USA do opuszczenia miasta. Większość cudzoziemców z Szanghaju udaje się do Hongkongu.

Zdobycie Suczou przez wojska ludowe będzie miało olbrzymie znaczenie dla rozwoju sytuacji w Chinach środkowych.

Omawiając sytuację na froncie komentator radia armii ludowej oświadczył, że w przeciągu roku reżim Kuomintangu zostanie ostatecznie zlikwidowany i że będą stworzone pokojowe, zjednoczone, demokratyczne Chiny. W związku z pogłoskami, że pewne koła w obozie Czang-Kai-Szeka wypowiadają się za kompromisem z siłami demokratycznymi komentator radia armii ludowej stwierdził, że tego rodzaju porozumienie nie jest brane pod uwagę.

W Suczou znajdowało się około 250 tys. wojsk Czang-Kai-Szeka. Tylko część tych wojsk została ewakuowana.

W Taiyaun — stolicy prowincji Szensi, około 10 tys. żołnierzy armii Czang-Kai-Szeka przeszło na stronę wojsk ludowych.

Mimo wprowadzenia stanu wojennego na obszarze Nankinu i wydania ludności pewnej ilości żywności, panujący w Chinach kuomintangowskich chaos ekonomiczny jest dla Czang-Kai-Szeka nie mniejszym niebezpieczeństwem, niż zwycięska ofensywa armii ludowej. Od 19 sierpnia wskaźnik kosztów utrzymania wzrósł prawie 20-krotnie.

Ag. France Presse donosi z Szanghaju, że po upadku Suczou w kołach rządowych Kuomintangu panuje niebywała konsternacja. W Nankinie nastroje są paniczne. Biura rządowe przygotowują się w pośpiechu do

Odpowiedź czterech mocarstw na apel Evatta

PARYŻ (obsł. wł.) Trzy mocarstwa zachodnie oświadczyły po odbyciu wspólnego posiedzenia, że osiągnęły pełne porozumienie co do treści odpowiedzi na apel Evatta i Trygve Lie. Według doniesień korespondentów odpowiedź będzie zawierała stwierdzenie, że kwestia berlińska znajduje się na porządku dziennym Rady Bezpieczeństwa i powinna być przez tą Radę rozstrzygnięta.

Natomiast wiceminister Wyszyński w swej odpowiedzi dziękuje za wysiłki Evatta i Trygve Lie w dziele uregulowania istniejących rozbieżności i przypomina stanowisko Zw. Radzieckiego, wyrażone w swych poprzednich notach. Stanowisko to nie uległo zmianie. Rząd radziecki zaproponował już, aby zarówno sytuacja w Berlinie, jak i całokształt zagadnień niemieckich rozpatrzony został przez radę 4 ministrów, zgodnie z umową poczdamską.

Wznowienie obrad francuskiego Zgromadzenia Narodowego

PARYŻ (obsł. wł.) Po 6-tygodniowej przerwie zwołano na dzień wczorajszy francuskie Zgromadzenie Narodowe. Parlamentarna frakcja komunistyczna przygotowała interpelację w sprawie brutalnego wystąpienia policji francuskiej wobec pochodzących z okoliczności rocznicy zawieszenia broni.

Uchwała Rady Bezpieczeństwa w sprawie rozejmu w Palestynie

PARYŻ (PAP) Na wtorkowym posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa załatwia Żydów i Arabów zawrzeć rozejm na wszystkich frontach w Palestynie i rozpocząć rokowania w sprawie pokoju.

Rokowania te mają zostać wszczęte natychmiast bezpośrednio lub za pośrednictwem rozejmu — jak głosi przyjęta przez Radę Bezpieczeństwa rezolucja, wniesiona przez Kanadę, Belgię i Francję.

Przedstawiciel zgody Izraela wyraził w zasadzie zgodę na rezolucję oświadczył jednak, że Izrael nie ewakuuje obszaru Negev, zajmując w tej sprawie także stanowisko, jakie zajęłby każdy rząd, od którego za-

Przemówienie prokuratora w procesie przywódców WRN

Oskarżyciel prosi o zastosowanie ustawy amnestyjnej w stosunku do osk. Pużaka, Dziegielewskiego, Krawczyka, Cohna i Misiorowskiego

WARSZAWA (PR). Po zamknięciu postępowania dowodowego w procesie przywódców WRN, zabrał głos prokurator płk. Zarakowski. Prokurator nakreślił rodowód polityczny oskarżonych, wywodzących się ze środowiska pilsudczykowsko-dwójkarskiego i stwierdził, że cała ich działalność była zdradą ruchu robotniczego i misternie zawaolowaną służbą kapitalizmowi.

Ta sama robota uprawiana była również podczas okupacji, ponieważ

Wyrok w procesie częstochowskim

CZĘSTOCHOWA (PAP) Sąd Okr. w Częstochowie po rozpatrzeniu sprawy współpracowników „Kuriera Częstochowskiego” — gadzinówki wydał w języku polskim przez władze niemieckie, wydał następujący wyrok:

Stanisława Homana, sąd skazał na karę śmierci.

Józefa Stanisza, na dożywotnie więzienie.

Zdzisława Stanisza na 15 lat więzienia.

Ryszarda Jedlińskiego na 10 lat więzienia, Stanisława Mroza vel Henryka Konrada, na 10 lat więzienia, Tadeusza Starostekiego na 8 lat więzienia, Stanisława Jucho vel Stanisława Śnieżyńskiego, na 4 lata oraz Jarosława Tomza na 3 lata.

działalność pużakowskiej Agencji Antykomunistycznej nie była niczym innym, jak robotą dla gestapo. Wywiad i walka przeciwko działaczom ruchu robotniczego — oto prawda o roli Zaremby, Pużaka i Białasa, jaką odegrali w okresie okupacji.

Gdy każdy uczciwy Polak cieszył się każdym zwyciężskim krokiem Armii Czerwonej, Pużak w swoim czasopiśmie „Gwardia Ludowa” z kwietnia 1943 r. analizował z żalem przyczyny klęski Hitlera w kampanii zimowej. Pużak pisał o strategicznym braku ostrości Hitlera, o konsekwencjach, wynikających z rozszerzenia frontu oraz o trudnościach Niemiec, spowodowanych oddaleniem baz. Pużak i jego satelici bowiem śmiertelnie bali się wyzwolenia Polski przez Związek Radziecki. Śmiertelnie bali się Armii Czerwonej i zetknięcia się oko w oko bez osłony szpicłów hitlerowskich lub sanacyjnych z klasą robotniczą, którą tyle czasu przemysłnie wodzili na manowce. Wiedzieli bowiem, że klasa robotnicza nie wybaczy im ich „opięki”.

Prokurator podkreśla nienawiść WRN do ruchu robotniczego i osiągnięć Polski Ludowej, przejawiającą się w wydawnictwach WRN-owskich. WRN-owskie „Wiadomości Robotnicze” grasujące bandy rabusiów nazywają partyzancką, gloryfikują dywersję, szkodnictwo, rozbijactwo ruchu robotniczego i nienawiść do Zw. Radzieckiego. Prokurator przedstawia następnie poszczególne etapy rozwoju konspiracyjnej działalności WRN oraz nielegalną działalność organizacyjną poszczególnych oskarżonych. W świetle wywodów prokuratora przestępczą działalność oskarżonych charakteryzuje prowadzona przez nich dywersja polityczna, oszczerca antypolska akcja propagandowa, działalność wywiadowcza, koczownicza z ośrodkami zagranicznymi, finansującymi podziemną robotę WRN w kraju.

Oskarżyciel wniósł o wymierzenie Pużakowi kary więzienia na okres

Kryzys rządowy w Grecji trwa

ATENY (obsł. wł.). Tsaldarisowi, który się podjął misji utworzenia nowego gabinetu ateńskiego, nie udało się dotychczas ukonstytuować nowego rządu. Kryzys gabinetowy trwa już czwarty dzień.

Stan wyjątkowy w połudn. Korei

MOSKWA (PAP). Radio Pnyang donosi, że marionetkowy rząd Li-Syn-Mana ogłosił stan wojenny w prowincji Dendano, gdzie już od kilku tygodni trwają walki z powstańcami.

Ogólnopolski zjazd kierowników kult. oświat. OKZZ w Bydgoszczy

BYDGOSZCZ (dr) W sali OKZZ w Bydgoszczy odbył się ogólnopolski zjazd kierowników wydziałów kulturalno-oświatowych OKZZ. Jest to pierwszy zjazd w terenie, a Bydgoszcz wybrano dlatego na miejsce zjazdu, gdyż działalność kulturalno-oświatowa pomorskiej OKZZ służy jako wzór na cały kraj, co jest specjalną zasługą jej przewodniczącego p. Baczkowskiego.

Celem konferencji było podzielenie się wzajemnie doświadczeniami i zdobytymi osiągnięciami. Po powita-

niu przybyłych przez przewodniczącego OKZZ w Bydgoszczy, p. Bakowskiego przewodnictwo zjazdu objęła kierowniczka działu kulturalno-oświatowego OKZZ w Warszawie, p. Cieślakowska. Następnie kierownik wydziału kult. ośw. OKZZ w Bydgoszczy, p. Baczkowski złożył dokładne sprawozdanie z całokształtu działalności, oraz metod pracy i działania działu kult. ośw. przy OKZZ w Bydgoszczy, po czym przybyli przedstawiciele OKZZ podzielnili się doświadczeniami z swej pracy.

Epilog afery nylonowej Kapitan statku „Poznań” skazany na miesiąc pracy przymusowej i 1 mil. zł grzywny

GDYNIA (p) Komisja Specjalna zakończyła śledztwo w sprawie afery przemysłowej na statku „Poznań”, w którą zamieszany był również ka-

pitany statku. Komisja Specjalna skazała kpt. Gostomskiego na miesiąc pracy przymusowej i 1 milion zł grzywny. Wspólnicy, tj. Brzózka otrzymał 4 miesiące obozu, Bolda i Witbrod po miesiącu obozu. G. Fabian, uczestniczący w tej spółce, szwagier kapitana, umknął.

Skazani wpadli na pomysły sposobów przemycania nylonów. Na umówionym miejscu na morzu, przeważnie na wysokości Ustki, wyrzucali oni ze statku nylon, zapakowane w gumowym worku. Po pewnym czasie przyjeżdżał na to miejsce kuter rybacki Ustka 11, własność Gerarda i Brzózki, i zabierał porzucone worki. Bolda i Witbrod pomagali w tej akcji jako pracownicy na kuterze Ustka 11.

Uwaga prenumeratorki!

Przypominamy o odnowieniu prenumeraty NA GRUDZIEN. Wpłaty w wysokości 120 zł przyjmują listonosze oraz wszystkie placówki pocztowe do 20 LISTOPADA.

Ci wszyscy, którzy zaprenumerują „JKP” na grudzień, otrzymają bezpłatnie KALENDARZ ŚCIENNY na rok 1949.

31

Marek siedział na taboreciku w kuchni, popijając kawę, gdy wszedł Greul.

— Śniadanie na pokój nr 1 zaniezione?

Marek zerwał się.

— Czekam tylko na Sella. Jeszcze nie gotowe.

Doktor podszedł bliżej i położył rękę na jego ramieniu.

— Pamiętaj tylko o jednym. Żadnych rozmów z gościem. Rozumiesz? Nic nie wiesz, nic nie widzisz. Jeśli kiedykolwiek przyłapię cię z kimkolwiek na rozmowie, to pamiętaj... — pogroził mu zacisniętą pięścią.

Marek pomyślał o blondynce z trzeciego pokoju. Przecież ona czeka, czeka na jego pomoc. Musi tylko zrobić tak, ażeby nie narażać jej ani siebie.

— Dobrze szefie, pamiętam.

— No... żebym nie zawiódł się na tobie. — Greul spojrzął na uwijającego się przy piecu kuchennym karła. — A ty pilnuj, Sell. Już niedługo stąd wyjedziemy. Dołączymy nową pracę.

Potworny karzeł uśmiechnął się. Marek chwycił tacę i powłócząc nogami wolno wszedł na piętro.

Lokator pokoju nr 1 był już ubrany. Marek postawił śniadanie na stole i w milczeniu cofnął się do drzwi.

— Chwileczkę mój drogi — zwrócił się doń Rudolf Rosenberg.

— Mnie nie wolno rozmawiać z panem.

— Ty rozumiesz po polsku.

Marek potrząsnął głową.

— Wobec tego mam tylko jedno pytanie. Gdzie mogę u Ciebie znaleźć o ile będziesz mi potrzebny.

— Piętro niżej, pierwsze drzwi na lewo.

— Dobrze. No i już możesz iść.

Marek zamknął za sobą obite wojtakiem drzwi. Miał

chwile wolną. Do tej blondyny nie może pójść wcześniej, aniżeli za pół godziny. Tak przecież kazał Greul. Siadł zmęczony na swoim połowym łóżku. Spod poduszki wyjął zmiętą kawalek gazety. Fotografia Łucji. Jakżeż podobna do niej jest ta blondynka z trzeciego numeru. Po raz tysięczny chyba Marek wrócił myślami do owych tragicznych chwil. Czyżby naprawdę miał tu pozostać na zawsze? Czy nigdy już nie będzie mógł wyjść na wolność, by móc śmiało spojrzeć wszystkim w oczy i powiedzieć: To nie ja jestem mordercą! Tak, lecz ktoś jest nim wobec tego? Przecież wszystkie poszlaki wskazują na niego. Jego tylko obwiniają. A on nie może zrobić nic, ażeby udowodnić swoją niewinność. Ta przymusowa bezczynność była dlań straszną męczarnią. A przecież każdy dzień zacierał coraz bardziej ślady, każdy dzień był potwierdzeniem jego winy. Dwie duże łzy zaszkliły się w jego oczach. Głośno czytał raz jeszcze urywek artykułu: „... sąsiedzi zeznali, że poprzedniego dnia w mieszkaniu Wileckich doszło do gwałtownej sprzeczki. Najbliższy... Wtem poczuł na swym ramieniu czyjąś dłoń. Zerwał się gwałtownie.

ROZDZIAŁ XVI

Dwudziestadrużna dwadzieścia. A więc dokładnie za 10 minut powinienem być otrzymał przesyłkę. Coś mi się nie bardzo wydaje, żeby tak punktualnie wszystko się odbyło — mruzczał pod nosem Müller, siedząc posepny w swojej niedużej „na międzynarodowo” urządzonej kajucie.

Na małym podłużnym stoliku przymocowanym do podłogi stała pękata butelka rumu jamajskiego, szklanka napełniona do połowy złocistym płynem, szkatułka pełna ciemnego tytoniu fajkowego i zegarek...

Kapitan „Friedy” otrzymał dziś specjalne polecenia. „Czekać i trzymać statek pod parą...” Później nieco nadszedł rozkaz, że ruszy tego jeszcze wieczoru. Müller niczemu się już w tej służbie nie dziwił. Był zresztą przygotowany zawsze na najgorsze, chociaż nigdy nie dopuszczał do siebie pesymistycznych myśli. Takie już było całe jego życie — wszystko pokonywał brawurą, zmiatając z drogi każdego, kto by się tylko ośmielił unicestwić jego plany.

Władca starego „pocziwego” trampa wypił już piątą z kolei szklankę rumu. Piekielnie tęgi napój powodował w starych już żyłach jakiś żar, jakąś chęć do życia — do walki... Tak mu się w każdym razie wydawało.

Do drzwi kajuty ktoś energicznie zapukał.

— Wejść! — ryknął ochryplym basem Müller.

W drzwiach stanął otyły mężczyzna, z rumianą, pucyłowatą twarzą rzeźnika. Rozwichrzony, krótkie, jasnoblonde włosy, szybki oddech oraz zaczerwienione oczy świadczyły o pośpiechu czy zdenerwowaniu.

— Przysłała mnie punkt II. Jestem B 78 Heinerbad. Tymczasem w służbie Kaczmarek. Mam dla was niezwykle ważny komunikat.

— No mówcie — odparł nie bez pewnej swoistej flegmy kapitan „Friedy”.

— Wasz statek musi natychmiast opuścić port. Nie ma innej rady — odpowiedział niemal jednym tchem zadyszany mężczyzna.

— Czyżby było aż tak gorąco?

— Tak. Nie wolno zwlekać, kapitanie. Ludzie, którzy wiedzą czym jest ten okręt dla naszej sieci w Polsce, nie będą ani chwili odwlekać z decyzją. Centrala już zawiadomiła. Godzinę temu wysłaliśmy odpowiednie depesze krótkofalowe.

— Dobrze, ale ja nie mogę jeszcze stąd wyjść — odparł również spokojnie jak przed tym Müller.

— Jaki to możecie? Musicie! To jest waszym obowiązkiem. Zresztą jest odpowiedni rozkaz!

— Wiem tylko jedno, że muszę spełnić rozkaz znacznie ważniejszy niż ten, który wy mi przynosicie. Spełnić go za wszelką cenę.

— Zgubicie siebie, zgubicie okręt, spowodujecie katastrofę! Czyż może istnieć bardziej miarodajny dla was rozkaz, jak rozkaz centrali B?

— Owszem. Rozkaz Berlina. Trudno, ja muszę czekać. Zresztą...

Wtem do kajuty wszedł, raczej wpadł wysoki, młody mężczyzna.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Znaczenie nowej magistrali węglowej Śląsk-Szczecin

Dwa nowe mosty pozwolą na wielomilionowe oszczędności

Szczecin, w listopadzie Cała sprawa pozornie jest prosta: obecnie wydobywamy tak wiele węgla, że możemy go eksportować w ilościach powyżej 10 mil. ton rocznie. Nasze „czarne złoto” jest pożądane niemal przez wszystkie państwa Europy. Statki szwedzkie, francuskie, włoskie, norweskie i wielu innych państw zmierzają od długiego już czasu jednym szlakiem: do portów polskich, i tu znajduje się właśnie punkt ciężkości tej całej pozornie prostej sprawy. Jak dostarczyć węgiel ze Śląska na Wybrzeże? Ciężar problemu, który początkowo spoczywał na barkach górnika, a chwilą kiedy węgiel znalazł się na powierzchni ziemi, przenosi się na „nerwy” organizmu gospodarczego, na transport, na kolej przede wszystkim.

Zasada dominuje jedna, ta sama w każdej operacji gospodarczej: naj- szybciej i najlepiej. W stosunkach transportowych znaczy to: najkrótszą drogą.

Węgiel — podstawa naszych obrotów z zagranicą, musiał odbywać długą wędrówkę z kopalni do portów i wieziono go z konieczności różnymi liniami. Magistrala węglowa Śląsk—Gdynia stawała się coraz bardziej przeciążona, a ponadto postępująca specjalizacja portów ujściu Wisły i nastawienie ich raczej na przeładunki drobnicowe, zmusiły władze gospodarcze do szukania najkrótszej drogi do Szczecina, którego waga i znaczenie wzrastają z każdym miesiącem. Szczecin już w roku bieżącym przeladuje 1,5 mil. ton węgla, a w roku przyszłym eksportować będziemy przez niego aż 5,5 mil. ton. Odrą, z powodu niedostatecznej ilości taboru wodnego, popłynię zaledwie 500 tys. ton. Dziewięćdziesiąt procent dostaw węgla do Szczecina, który w najbliższej przyszłości stanie się centrum eksportu tego surowca, podjął muszą Polskie Koleje Państwowe. Znaczący to, że w r. 1949 na trasie Śląsk—Szczecin przebiec musi 5 tys. pociągów z węglem, każdy złożony z 50 wagonów 20-tonowych.

Jeszcze kilka dni temu było to wręcz niemożliwe, gdyż nie istniało proste i dogodne połączenie Zagłębia Węglowego ze Szczecinem. Na Odrze uległy zniszczeniu w czasie działań wojennych prawie wszystkie mosty co zmuszało kolej do użytkowania drogi okrężnej przez Ścinawę i Zbąszynek, naturalnie dłuższej, mniej sprawnej i przez to kosztowniejszej. Odbudowa rozpoczęła się jednak już rok temu, a w dniu 9 listopada br. odbyła się skromna uroczystość o znaczeniu ogólnopolskim, Skromna, gdyż udział w niej brał tylko twórca dzieła: robotnicy. Nie wygłoszono wielu mów, wystarczyło tylko popatrzyć na te potężne dzieła umysłu:

rak ludzkich. Tego dnia minister Rabanowski dokonał otwarcia dwóch nowych mostów na Odrze: pierwszego w Brzegu Dolnym na północ od Wrocławia, który na 8 prześle posiadał trzy zniszczone, drugiego w Nietkowicach na Ziemi Lubuskiej, któremu do niedawna jeszcze brakowało dwóch filarów i dwóch prześle. I w jednym i w drugim wypadku odbudowy dokonano w bardzo szybkim tempie dzięki ofiarnej pracy wszystkich zainteresowanych czynników: dzięki współzawodnictwu pracy robotników.

Dziesiątego listopada br. ruszyły pierwsze pociągi naładowane węglem ze Śląska, poprzez Wrocław, Głogów,

Kostrzyn, do Szczecina. Nowo uruchomiona linia skraca dotychczasową trasę o 80 km, co daje oszczędność około 4 godzin czasu. Jest to fakt niezmiernie ważny, tak ze względu na przyspieszenie przebiegu pociągów oraz odciążenie węzła poznańskiego, jak również z powodu olbrzymich, wielomilionowych oszczędności. Dzięki ki tym dwóm nowym mostom dokonaliśmy poważnego kroku naprzód w realizacji planów gospodarczych oraz ożywiłszy znaczne obszary pozabawione dotychczas połączenia kolejowego.

Wielu zapewne ludzi w Polsce nie wie jeszcze, że nową magistralą węglową biegną już liczne pociągi łączące dwa krańce kraju. — Śląsk, ciągnący wskutek warunków naturalnych ku morzu, może wreszcie bez przeszkód skierować swoje transporty w świat. Obecnie dwa miesiąca na mapie oznaczone dotychczas przerywaną linią, możemy już zamalować jedną ciągłą. Fakt drobny i prosty. Jedno pociągnięcie linii, która oznacza teraz, że na arteriach komunikacyjnych zaczyna pulsować życie. Odczuwają to szybko Śląsk Górny i Dolny, Ziemia Lubuska i Pomorze Zachodnie.

Na Ziemiach Odzyskanych przybył nowy, jeszcze jeden dowód realnej i pokojowej pracy Polski. Przez nowe mosty na Odrze jedzie węgiel do Szwecji, Włoch i Francji, do wszystkich, którzy go potrzebują.

T. Traciński.

ZGRZYTY W HOTELACH nie ma miejsca

Łącznie z wzrostem znaczenia związków zawodowych wzrosła się też ogromnie liczba zwolennych zjazdów instruktorów świetlicowych, dyrektorów instytucji i całego szeregu osób, powołanych do podejmowania uchwał w skali ogólnopolskiej.

Zjazdy takie odbywały się dość często w większych ośrodkach kraju, a więc w Poznaniu, Łodzi, Warszawie, Katowicach, Krakowie czy Wrocławiu.

Aby jednak wszyscy wybrani i zaproszeni przybyć mogli na zwaną konferencję, trzeba znaleźć odpowiednią ilość noclegów. Gdzieś muszą ludzie się umyć, wypocząć, a spać! I tu zaczyna się prawdziwe koło udręki. Wiemy o tym, że w całym kraju w czasie ostatniej wojny dużo domów legło w gruzach, dużo hoteli lub domów turystycznych zniknęło z powierzchni ziemi, że spory odsetek zamieniono na biura, a to co pozostało nie może absolutnie zaspokoić potrzeb powojennych. Ale wierzyć znowu się nie chce, by wszystkie pokoje hotelowe były bez przerwy zajęte przez zagranicznych gości i ludzi jeżdżących po Polsce. Kto więc zajmuje pokoje, która w pierwszym rzędzie winny być przeznaczane dla jeżdżących z delegacją służbową? Ci ostatni, jak to się coraz częściej zdarza — tak w Warszawie jak i w Katowicach — muszą noc spędzić... na dworcach! Faktem wielomówiącym było odwołanie zjazdu lekarzy sportowych w Warszawie z powodu braku noclegu dla jego uczestników.

Kompetentne czynniki winny zatwierdzić to, aby dla osób legitymujących się delegacją służbową — znalazły się zawsze pokoje w hotelach na terenie całego kraju [x].

List ze Stolicy

Miasto wielkiego rytmu

Warszawa, w listopadzie Powojenna Warszawa, choć tak bardzo zniszczona i okaleczona, stała się jakaś większa, rozleglejsza. Dziś, na przejście tej samej trasy, zużywa się dwa razy tyle czasu co przed wojną, ale nie jest to wcale wina wystaw, czy zatorów ulicznych, a tylko tempa odbudowy, rozmachu pracy, śmiałości planów i poświęcenia, które można tu zaobserwować zarówno u szarego obywatela, który cegłę po cegle z mrowczą wytrwałością odgruzowuje swoją ukochaną stolicę, jak i u robotnika, który na wysokości kilkudziesięciu metrów nad ziemią, śmiało i bez ubezpieczenia montuje stalowe dźwigi przy ul. Chałubińskiego.

I właśnie to gapienie się na te cuda, ten podziw co rozszerza oczy, co nieświadomie rozchyła usta, tak powiększyły odległości i przestrzeń stolicy. No bo przy takim dźwigu naprawę można stać nieraz całymi godzinami.

Gdzie indziej znowu podziwiał się gmachy, bloki, co jak grzyby po deszczu wyrzyskują z wczorajszych jeszcze ran i ruin — w górę. Najlepszym przykładem tego specyficznego stołecznego tempa odbudowy jest gmach PKO przy ul. Marszałkowskiej. Co 2 tygodnie narasta tu nowe piętro i pnie się śmiało gdzieś w podniebne regiony białych chmur, by i tu zareklamować swą „pewność” i zdobyć „zaufanie”. I widocznie zdobywa i to nie tylko od góry, ale od dołu, bo gdy tam, wysoko, rosną jeszcze nowe kon-

dygnacje, niżej pojawiają się już ostry kąty do ram okiennych, można się zachłysnąć bielą ścian i sufitów: jeszcze niżej wyglądają ze świeżo polakierowanych ram okiennych brudne i spracowane szyby, a jeszcze o piętro niżej, gdzie szyby są już czyste umyte, wyglądają zza nich nieśmiało, tu i ówdzie, kremowe, dziewicze firanki. Na dole natomiast, gdzie ruch i praca wrą już pełną parą, nikt nie pewnie nie zdaje sobie z tego sprawy, że tam, u góry, nie ma przecież nawet jeszcze dachu nad głową.

Tak, tu jeszcze nie ma, ale tyle setek innych gmachów dachy te już posiadają. Złoci się ich miedź i niecierpliwie czeka, kiedy to z wysokości swojej granitowej kolumny, znowu uśmiechnie się wzrok króla Zygmunta. Nie wiem tylko, czy ten Zygmunt zechce już teraz stać spokojnie, czy nie będzie się czasem wiercił na tym swoim białym, śląskim postumencie. No bo jakże tu się nie wychylić i nie zaglądnąć w paszczę tunelu trasy W-Z, która jak żarłoczny smok, w jakimś dżwiny, czarodziejski sposób, pożera ruch tak potężnej arterii. A tyle tu przecież i innych zmian i nowości. Taki ruch i tempo dokoła, że aż wstyd tylko w jedną stronę patrzeć i niepodobnie jest wprost nie odwrócić od czasu do czasu głowy. Będzie więc teraz marzył nasz król bez przerwy o głowie Świątowida, by ten ra- dosny odgłos młotów i kilofów nie tylko móc słyszeć, ale też i widzieć.

A patrzeć jest na co. Nowe tempo, nowy duch, nowy rytm i ruch jednostajnie przyspieszony, co odradza z popiołów bohaterkie miasto, potrafi też zapewnić i swemu królowi błogi i wieczny już spokój. Tadeusz Szewc.

Unozia à la fourchette...

Najmniejsze tymczasowe państwo świata

Korespondencja własna „Ilustrowanego Kuriera Polskiego”

Paryz, w listopadzie Teren Palais de Chaillot, w którym obradują obecnie delegacje Organizacji Narodów Zjednoczonych, stał się na czas obrad obszarem eksterytorialnym i z tej racji prasa nazywa go dowcipnie Unozią (od UNO — United Nations Organisation). W dziennikach francuskich i zagranicznych pełno jest informacji o przebiegu obrad głównego zgromadzenia oraz poszczególnych komisji. Ale obok nich spotyka się barwne opisy z życia i z zakulis Unozi, tego najmniejszego, okresowego państewka na świecie. Są one czytane z nie mniejszym zainteresowaniem od oficjalnych sprawozdań.

Dziesięć dni minęło od chwili otwarcia obrad zanim dziennikarze zorientowali się, że olbrzymia, znana już z setek zdjęć dekoracja umieszczona za fotelem przewodniczącego, zdobiona tylko 52 flagi państwowe, choć do ONZ należy 58 narodów. Stwierdzono — po żmudnych dociekaniach — iż brak flagi Burmy, Jemenu, Pakistanu, Afganistanu oraz Islandii. Widać nie wiedziano, jak flagi te wyglądają...

Zawsze ciekawski mieszkaniec Paryża, ma obecnie ambicję zwiedzenia Unozi, ale aby tej sztuki dokonać musi przebyć niezliczone przeszkody. Dlatego też każdego ranka i wieczora z zazdrością patrzy na armię przrząteczek zaopatrzonych w odpowiednie legitymacje i swobodnie przekraczających próg pałacu Chaillot. Stał mieszkańcy Unozi posiadają specjalny, niebieskiego koloru dokument, na którym wypisano w dwóch językach, francuskim i angielskim, zawód jego posiadacza, oraz datę ważności dokumentu.

Szczęśliwcy, którym udało się pokonać wszelkie przeszkody i zdobyć zezwolenie na przekroczenie granic Unozi, mogą w pałacu Chaillot przebywać 12 godzin, zwiedzać jego wnętrza i urządzenia, oraz przyskrzywać się obradom zgromadzenia. Większość zwiedzających wykorzystuje pobyt w pałacu przede wszyst-

kim na obejrzenie adaptacji poczynionych w nim w celu przystosowania gmachu do potrzeb zgromadzenia.

Dolna sala w lewym skrzydle pałacu przewidziana jest jako sala recepcyjna, ale nikt nikogo tu nie przyjmie, bo „obywatele” Unozi zbyt są zajęci obradami, by tracić na to cenny czas. Na pierwszym piętrze znajduje się bar prasowy, restauracja dla przedstawicieli prasy, oraz bar dla członków delegacji państwowych. Na następnym piętrze urządzono osobną restaurację dla delegatów. Między piętrami kursują windy. Zainstalowano je dopiero teraz. Są nowiuteńkie i — widać — „nedotarte”, mają bo-

wiem skłonność do zatrzymywania się zamiast na piętrach... między nimi! Dużą salę drugiego piętra zajęła prasa. Pełno tu małych kabin, w których przesładowa sprawozdawcy licznych agencji i dzienników, nadając wiadomości. Nie usunęto, oczywiście pięknych rzeźb zdobniczych sale, powstał więc widok dość niezwykły, bo oto znad kabiny agencji radzieckiej „Tass” wylania się rzeźba-akt kobiecej, a znad kabiny dziennika „Figaro” wystaje rzeźba Madonny. Dziennikarze kręcą się z poważnymi mianami, jakby postępli tajemnicę rozwiązania wszystkich zagadnień światowych.

Ciekawski paryżanin udaje się z kolei na salę obrad, zakłada słuchawki na uszy i wysłuchuje przemówień, tłumaczonych równocześnie na urzędowe języki. Ale już po pewnym czasie stwierdza, że słuchawki są niewygodne i cisną uszy, że nie może rozmawiać z sąsiadem, bo ten go nie słyszy, gdyż również nałożył słuchawki, wreszcie — że przemówienia trwają zbyt długo. Dlatego opuszcza salę obrad i udaje się do restauracji prasowej, gdzie potrawę przyrządza słynny paryski kucharz. Ziada za drogie pieniądze przeciętne danie i zastanawia się, jak dobrze mu się zarabiał dziennikarze, jeśli mogą w tej restauracji każdego dnia zjadać się dwukrotnie na posiłek.

Na stopniach pałacu pełnią straż (a może stoją jedynie dla ozdoby) Marokańczycy, malowniczy w swych białych burmasach i z wielkimi szablami u pasa. Spod ich egzotycznego stroju wyglądają europejskie spodnie i buty. Po zejściu z posterunku nie dosiadają jednak ognistych rumaków, lecz wsiadają do najnowszych modeli „Studebaker”, zerkając na samochody delegacji brytyjskiej, za których sterami siedzą młode szoferki ubrane w ciemnozielone zgrabne mundurki.

W Unozi brak jednak kilku podstawowych rzeczy. I tak dziennikarze utyskują na brak kulturalów tak charakterystycznych dla wszelkich wielkich obrad, przez co w sprawozdaniach swych nie mogą się posługiwać tak ulubionym zwrotem: „Wobec” (Dokończenie na stronie 6)

DROBIĄZGI FILMOWE

Czeska produkcja filmowa, mająca do dyspozycji kilka do brze wyposażonych atelier — rozpoczęła sezon jesienny pod znakiem trzech nowych filmów: „Zielona książka” reż. J. Macha, „Kariera” reż. K. Stekly’ego i „Nr 27”, reż. Slavicka.

Mary Pickford przybyła do Francji. Podobno zamierza w Paryżu przystąpić do pracy we filmie. Jak wiadomo, Mary wycofała się z filmu, będąc przez długie lata tylko już producentem.

Film Polski nakręcił film krótkometrażowy o działalności brygad SP na terenach portu szczecińskiego.

Rada uniwersytetu paryskiego postanowiła przyłączyć Instytut Badań Filmologicznych do Sorbony. Instytut będzie wydawał po zakończeniu nauki normalny dyplom uniwersytecki.

Na marginesie

Szron posrebrzył CHATY I POLA...

Zwiastun zbliżającej się zimy — to szron, który pobielł pola i łąki, drzewa i krzewy oraz strzechy i dachy naszych domostw. Promienie słońca jesiennego zamieniają szron w miliony skrzypiących się brylantów.

Widok szronu, mieniącego się w świetle jesiennego słońca blaskiem drogich kamieni — jakże różnorodne uczucia budzi w duszach ludzkich.

Na widok posrebrzonych dachów i pół sciska się boleśnie serce biedaka, który widzi zamiast błyszczących brylantów, zbliżające się widmo: zimy. Myślę o tych, co stali się nędzarzami mimo swej woli, przez okrutną wojnę, która całe rzesze pozbawiła długoletniego dorobku życiowego i zabrawszy w sposób bezlitosny niezliczonym rodzinom ich żywicieli, pograżyła mnóstwo wdów i sierot w otchłań smutku, rozpacz i nędzy. Wiemy, że nędza mimowolna jest ambłą wstydu się wyciągać rękę, przyzwyczajoną do ucziwej pracy,

po jałmużnę, przeto bywa najęśniej przeoczona i pominięta.

Dlatego niechaj nikt z nas, mających zapewnić egzystencję i stały dochód, nie zasklepa się w ciasnocie egoizmu, lecz w miarę możności zasiała kasy towarzystw charytatywnych przyoznaczając się w ten sposób do zlagodzenia niedoli i do spłacenia ciążącego na nas długu wdzięczności wobec osieroconych rodzin tych, którzy krwią i życiem wywalczyli nam wolną Ojczyznę.

Chrześcijańskie miłosierdzie musi zdać w tym nadzwyczaj trudnym i ciężkim okresie powojennym — praktyczny egzamin. Już szron posrebrzył dachy, pola... Niech fakt ten nie będzie dla nas tylko zwykłym zjawiskiem fizycznym, lecz niech znajdzie oddźwięk w naszym sercu, a uderzywszy w stronę chrześcijańskiego miłosierdzia, skłoni nas do podania pomocnej dłońi biednym starcom skrzywdzonym ofiarom wojennym.

Zofia Rybarczyk.

Miłuj bliźniego!

Wzorem lat ubiegłych postanowieniem Rady Min. uchwalono przeprowadzić w okresie od listopada br. do 30 kwietnia 1949 r. akcję Pomocy Zimowej. Akcja ta nie jest dla nas czymś nowym. Wszystkie też chyba doskonale rozumiemy jej konieczność i celowość. Każda z nas wie, że sroga pora zimowa z jej przykrościami daje się wszystkim we znaki, najbardziej jednak ludziom często bardzo wartościowym, którzy z różnych niezależnych od nich przyczyn, (najczęściej skutkiem minionej wojny) znaleźli się w skrajnie nieraz nędzy. Obowiązkiem więc naszym, jako ludzi lepiej sytuowanych, jest nieść pomoc tym potrzebującym jej.

Niejedną z nas powie, że nie jest w stanie udzielać pomocy bliźnim, że warunki rodzinne na to nie pozwalają, że budżet tego nie wytrzyma. Powiedzmy jednak sobie szczerze, czy nie ma w tym przesady, czy nie jesteśmy w swej trosce o dobro własnej rodziny zbyt egoistyczne. Wydaje się, że znaczna część spośród nas może udzielić bliźniemu, bo pomoc udzielona mu nie musi się rzucić w oczy swoją okazałością, swoimi rozmiarami, a może być proporcjonalna do naszych możliwości.

W czasie trwania akcji Pomocy Zimowej składac możemy ofiary zarówno w pieniądzu jak i naturze. Ta druga forma pomocy wydaje się być dostępną dla wielu z nas. Pomyślmy, czy nie byłoby możliwe dla niejednej z nas oddanie codziennie przez okres zimowy jednego dziecka, (może spośród kolegów naszych dzieci), czy jednego z tych potrzebujących starszków i niezdolnych do pracy — telerem ciepłej szrawy. A może znajdzie się także jakaś szafka zbednej odzieży. Pomyślmy, że przez tak skromną pomoc możemy przywrócić niejednemu z tych biedaków wiarę w dobro ludzką, wywołać uśmiech na jego zgorzkniałych ustach, przywrócić zrezygnowanemu chęć do życia. Świadomość tego powinna być dla nas największą zapłatą.

Biorąc czynny udział w Akcji Pomocy Zimowej spełniamy najważniejsze przykazanie — przykazanie miłości bliźniego.

O czym każda z nas wiedzieć powinna

Buciki zamkowe czyścić szczotką gumową, która nie niszczy skóry a usuwa proch i brud. Miejsca wyswiecone przyprowadza się do dawnego wyglądu przez potarcie papierem szmerglowym.

Buciki brązowe zmywać benzyną lub terpentyną, czyścić pastą brązową. Tłuste plamy żółto dają się usunąć przy pomocy papki zrobionej z magnezy i benzyny, którą po wyschnięciu usuwa się szczoteczką (ed)

KACIK DOBREJ GOSPODYNI

Jak przyrządzać wątróbkę?

DUSZONA ZE ŚMIETANĄ. Wątróbkę cielęcą lub wołową (wątróba wołowa) w wartości spożywczej nie ustępuje wątróbce cielęcej, a jest znacznie tańsza, z tej głównie przyczyny, że jest twardsza, można temu jednak zaradzić przez umiejętne przyrządzenie), obciągnąć z biony, namoczyć na kilka godzin w wodzie, ją jeszcze lepiej w maślanie. Potem wytrzeć ją czystą serwetką, naszpikować słoniną, posolić przed samym duszeniem, (żeby nie stwardniała) i wrzucić na rozpalony tłuszcz (maśło, albo margarynę) i obrumienić ze wszystkich stron. Dodać poszatkowaną cebulę a gdy wątróbka jest już rumiana skrapiać ją wodą i dusić pod pokrywą 15 minut. Na końcu dodać pół łyżki maki rozbitej w 1/4 l kwaśnej śmietany a gdy się zagotuje, wątróbkę pokrajać w cienkie plastry i oblać przecedzonym sosem. Po-

Czy dziewczyna 15-letnia może interesować się chłopcami?

Problem bardzo poważny dla wszystkich matek i wychowawczyń. Odpowiedź do pewnego stopnia zdołamy dać sobie same, cofnawszy się wstecz do młodocianego okresu swego życia. Czy interesowałyśmy się w tym wieku chłopcami? — Tak. Oczywiście nie może tu mieć miejsca jakiś szablon. Jedna wykazuje to zainteresowanie wcześniej, druga później. Ale prawie każda kocha w tym wieku i to najidealniejszą, pierwszą miłością. Czyli mamy wątpliwość zwać w niej to uczucie? Obecne wspólne przestawanie młodzieży w szkołach koedukacyjnych, na boiskach sportowych, w organizacjach młodzieżowych, co krok natarczywa okazuje do tego. Nie należałoby wzbraniać też chłopcom odwiedzania dziewcząt w domach ich rodziców. Niech pogawędzą sobie, pośmiają się — są przecież młodzi. Byłe w ramach przyzwoitości. Lepiej to, niż systematyczne okazywanie rodziców i widywanie się pokrywajemu poza domem. Oczywiście najidealniej byłoby, gdyby córka zwierzała się

do matki, obojętne czy z przyczyny przedwczesnie wybuchającego temperamentu, czy przez lekkomyślność i pociąg do flirtu. Brutalne postępowanie starszych, kary i zakazy nic tu nie pomogą. Odwrotnie, wywołają tylko skrytość i bunt. Nadto zwiększa samowolę, mogąca popchnąć dziewczynę na bezdroża.

Bardzo subtelnym podejściem należałoby takie rzeczy naprawiać. Powiedzieć ogólnie, nie nawiązując specjalnie do niej, że kto tak postępuje, traci szacunek i zasługuje na pogardę wśród kolegów, że piękne cnoty, jak wierność, czystość, są wielkimi wartościami dla kobiety; że pospolite flirty nigdy nie dobrego przyniosą nie mogą itp.

Pamiętajmy jednak o tym, że czasy się zmieniają, a postęp, jak w każdej dziedzinie, tak i tu ma miejsce. Często staje się to, niestety, przyczyną, że rodzice nie rozumieją swych dzieci, a dzieci na skutek tego oddalają się od rodziców. Trzeba być znawcą życia, by nie dopuścić do tego.

(drw.)

Zapomniana uczona sprzed 100 lat

(fb) Wychowana wśród teleskopów i chronometrów ojcowskiej pracowni w Nantucket (Stany Zjedn.), Mary Mitchel już jako młoda dziewczyna uzyskuje najwyższe zaszczyty i tytuły naukowe. W r. 1847, mając lat 22 zdobyła złoty medal króla duńskiego jako nagrodę za odkrycie komety. W dziesięć lat później już jako wielka i popularna uczona wchodzi jako pierwsza kobieta do Amerykańskiej Akademii Bostońskiej. Cały świat naukowy mówi o niej z najwyższym uznaniem.

Nie kończy to bynajmniej jej kariery naukowej. W r. 1877 wyklada w uniwersytecie w Vassar i staje na czele ogromnego obserwatorium.

Praca naukowa nie wykorzeniła w niej kobiecości, to też wykłady uczone cieszyły się dużą frekwencją. Sku- piaty też sporą liczbę kobiet-słuchaczek, co w owych czasach było zjawiskiem zgoła niecodziennym. Dla wszystkich, którzy ją otaczali, była Mary Mitchel nie tylko wielką uczoną, ale przede wszystkim dobrym człowiekiem.

Higiena i estetyka posiłków

Od chwili, kiedy poznano szkodliwe działanie bakterii chorobotwórczych, człowiek szuka środków ochrony dla organizmu. Z tego dążenia wyłonilo się zagadnienie higieny, podkreślone we wszystkich dziedzinach współczesnego życia. Wychodząc z założenia, że higiena zapobiega chorobom, każda pani domu winna pamiętać, że zdrowie domowników do pewnego stopnia zależy od niej. Z tego względu na pierwszy plan wysuwa się dbałość o stworzenie jak najlepszych warunków przy przygotowywaniu posiłków.

Nowoczesna pani domu urządza więc kuchnię tak, by odpowiadała wszelkim wymogom higieny, a jednocześnie umożliwiała jej najlepsze zorganizowanie pracy. Łatwego utrzymania czystości w kuchni meble powinny być proste, aby je można często obmywać. Skrzynia do węgla powinna być szczelnie przykryta, aby pył nie osiadał na produktach spożywczych i innych przedmiotach. Pracę powinno zaczynać się od przewietrzenia kuchni i dokładnego umycia kurzu. W czasie pracy należy odpadki stale usuwać i stół starannie wycierać. Należy unikać bezpośredniego dotykania produktów, lecz posługiwać się widelcami i nożami.

Potrawy należy nie tylko smacznie przyrządzić, lecz także estetycznie podać. Jednym z ważnych obowiązków jest dobór odpowiednich naczyń, właściwe rozmieszczenie potraw na półmiskach i estetyczne ugrupowanie dań na stole.

Mięso należy kroić w poprzek włókien, a nie wzdłuż. Wówczas nie

kruszy się i jest smaczniejsze. Zimne mięso kroi się cienutko i garniurę marynowanymi grzybkami lub korniszonami. Mięso układa się wzdłuż półmiska, a nie jeden kawałek obok drugiego. Kanapki układa się na tacy przykrytej serwetką. Powinny być tak małe, by można je wziąć od razu do ust, inaczej uniemożliwiają estetyczne jedzenie.

Niezależnie od tego, czy nakrywa się dla domowników, czy dla gości obowiązuje staranność. Obrusy muszą być świeże i idealnie czyste.

Obecnie używa się niekiedy małych serwetek, osobno pod każde nakrycie. Najładniejszym przybraniem stołu są świeże kwiaty. Nie należy jednak stawiać wysokich bukietów, lecz małe wiązanki w płaskich flakonach.

Różne są pojęcia o piękności kobiet

NIE WSZYSCY WIEMY, ZE pojęcia o piękności kobiet zmieniają się w stosunku do... stopnia szerokości geograficznej. To co podoba się np. Europejczykowi, może się wydać śmieszne w dalekiej Zelandii, Chinach, Ameryce itd.

I dlatego zrobimy dziś mały „przebieg” wśród naszych siostrzyc całego świata. Otóż w Arabii kobiety malują sobie palce na czerwono, a usta na

niebiesko. W Persji zdobią twarz różnymi rysunkami a oczy ozdabiają czarną obwódka. W Indiach farbują zęby na czerwono. Kobieta Sjamu natomiast — jeśli chce uchodzić za piękną, musi mieć zęby czarne jak heban. U Hotentotów niewiasty malują całe ciało w czerwone i białe kratki. W Grenlandii kobiety nacierają twarz farbą niebieską i żółtą zaś Indianki nacierają się szafranem i tłuszczem.

Na wszystkich niemal wyspach Oceanu Spokojnego i Indyjskiego tatuowanie uważane jest za największą ozdobę kobiety, zastępując poniekąd odzież. Na Nowej Zelandii kobiety nacierają ciało ostrymi muszlami, bowiem blizny powstałe od ran „podnoszą” urodę. Inny rodzaj stanowi usunięcie małego palca u lewej ręki.

Na Sumatrze matki spłaszczają nosy swoim córkom, aby tylko były... urodliwe. Wśród wielu plemion indyjskich istnieje zwyczaj spłaszczania czaszki w celu jej upiększenia. W Chinach duże oczy bynajmniej nie stanowią ozdoby. Kobieta piękna musi mieć małe oczy, brwi długie i wąskie, cerę żółtą, a przede wszystkim małe nogi. Jak wiemy podwijają się w tym celu dziewczynkom już od dziecka palce u stóp i silnie bandażuje, aby noga się nierozrosła.

Długie paznokcie są ozdobą u kobiet Sjamu i to do tego stopnia, że „hoduje” się je nawet do kilku cali długości i nosi w bambusowych futerałach, aby się nie łamały. Murzyńska piękność musi mieć małe oczy, grube wargi, nos spłaszczony, weniście włosy i skórę czarną jak heban. Na nowej Gwinei modne są kolczyki z drzewa lub kości, noszone w... nosie, lub jak u niektórych plemion — w przekłutej wardze.

A więc jak i co kto woli!...

Z szerokiego świata

Prowincje Chin, uwolnione przez Armię Ludową, zwolniły prawnie wdowy od posłuszeństwa względem rodziców zmarłego męża, którzy mogli polecić jej lub zabronić zawarcia powtórnego małżeństwa. Obecnie wdowy same decydują o swych dalszych losach.

Uczeni statystycy obliczają, że w Europie znajduje się 20 milionów samotnych kobiet.

Ładne, choć skromne

są trzy wyżej przedstawione modele sukienek, przeznaczonych na chłodne dni późnej jesieni i zimy.

Modele. Księgarnia N. Gieryn, Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 2.

Kalendarzyk

Sroda, 17 listopada 1948 r.
Katolicki: Salomei, Grzegorza, Hugona.

BYDGOSZCZ

Oddział miejscowy dla prenumeraty i ogłoszeń: Jagiellońska nr 2 (Pod Arkadami), tel. 24-29.

DZIŚ

„Sroda literacka”

Dziś o godz. 19 w Pom. Domu Sztuki odbędzie się 90-ta z kolei „Sroda literacka”, w czasie której znakomity powieściopisarz, krytyk i poeta Juliusz Żuławski odczyta parę fragmentów ze swojej najnowszej twórczości. Autor uroczej „Wyprawy o zmierzchu” pracował ostatnio nad obszerną powieścią, noszącą tytuł: „Skrzydło Dedala”.

Koncert artystów radzieckich

(a) Naszym Czytelnikom przypominamy, że jedyny koncert artystów radzieckich odbędzie się w sali OKZZ w dniu 18 bm. o godz. 19.

Początek wykładów w Studium Wychowania Estetycznego

(sb) Wykłady w Studium Wychowania Estetycznego, zorganizowanego przez Zarząd Wojew. Tow. Uniwersytetu Robotniczego rozpoczynają się w dniu 19 bm. o godz. 19 w sali Malinowej RDK.

Wykład inauguracyjny na temat: „Nurt przeobrażeń ideowych i formalnych w literaturze Polski współczesnej” wygłosi prof. dr J. Piechocki. Szczegółowy program Studium przewiduje ponadto prelekcje z literatury, muzyki, plastyki, teatru, tańca, radia oraz wykłady: „Sztuka w służbie społecznej”.

IMPREZY

* Stowarzyszenie Księgowych w Polsce — Oddział w Bydgoszczy, ul. Paderewskiego 16/8 zawiadamia, że 18 bm. o godz. 18,30 w sali Miejsk. Gimn. Handl. (ul. Kopernika 1) mgr T. Kisielewski wygłosi referat pt. „Aktualne zagadnienia z zakresu rewizji ksiąg i bilansów”, na który zaprasza swych członków oraz niezrzeszonych jeszcze księgowych — zarząd. Po referacie przewidziana dyskusja.

* Zarząd Stowarzyszenia Elektryków Polskich — Oddział Pomorski, zawiadamia, że 18 bm. o godz. 18 w lokalu NOT przy ul. Wyzwolenia 5 odbędzie się zebranie odczytowe członków oddziału. Referat pt.: „Pomiar wielkości nieelektrycznych metodami elektrycznymi wygłosi kol. J. Makowski.

Z powodu zamknięcia akcji Pomocy Dzieciom uprasza się wszystkich, którzy odebrali nalepki i listy składkowe (za pokwitowaniem) o niezwłoczne wpłacenie kwoty do K. K. O. nr 1290 ewtl. o zwrot otrzymanych nalepek i list.
Polski Komitet Apelu O. N. Z. Pomocy Dzieciom — Przewodniczący H. Kozłowski, wiceprezydent miasta.

Tłuszcz, śledzie i mydło na karty żywnościowe

(a) Wydz. Przem. Handlu i Apr. m. Bydgoszczy podaje do wiadomości, że od dnia 19 do 24 bm. można otrzymać na karty zaopatrzenia z m-ca listopada br. nast. artykuły:
Dla kat. I: 2 kg śledzi na kup 19, 1 kg tłuszczu na kup 20, 0,2 kg mydła do prania wagi pierwotnej na kup. 21 i 0,2 kg mydła do prania wagi pierwotnej na kup. 22.
Dla kat. I „Zg”: 1 kg tłuszczu na kup. 20, 0,2 kg mydła do prania wagi pierwotnej na kup. 21 i 0,2 kg mydła do prania wagi pierwotnej na kup. 22.
Dla kat. IR: 1 kg śledzi na kup. 14, 0,5 kg tłuszczu na kup. 15, 0,1 kg mydła do prania wagi pierwotnej na kup. 16 i 0,1 kg mydła do prania wagi pierwotnej na kup. 20.
Dla kat. IR „Zg”: 0,5 kg smalcu na kup. 15, 0,1 kg mydła do prania wagi pierwotnej na kup. 16 i 0,1 kg mydła do prania wagi pierwotnej na kup. 20.
Dla kat. IDR — 3: 0,5 kg mleka peł-

Dodatkowe kredyty na nowobudujący się teatr

Zespół artystyczny otrzymał podziękowanie od dyrektora Departamentu Przedsiębiorstw Artystycznych

W czasie swej inspekcyjnej podróży po teatrach, w dniu 15 bm. odwiedził Bydgoszcz — dyrektor Departamentu Przedsiębiorstw Artystycznych i Rozrywkowych Ministerstwa Kultury i Sztuki p. Piotr Borowy, aby na miejscu zapoznać się z potrzebami kulturalnymi miasta, jak również osiągnięciami Teatru Miejskiego.

Dyr. Borowy był obecny na próbie „Rewizora” oraz zapoznał się z urzędzeniami sceny i warunkami pracy w Teatrze Miejskim w jego tymczasowej siedzibie przy ul. Grodzkiej. W godzinach popołudniowych w mieszkaniu dyrektora Teatru p. Al. Gąssowskiego odbyła się konferencja z udziałem przedstawicieli władz, partii oraz świata kulturalnego, na którą przybyli pp.: wicewojewoda Jakubowicz, wicewojewoda mgr H. Trzebiński, prezydent miasta J. Twardzicki, wiceprezydent W. Słyceń, mjr H. Malinowski, kierownik Wydziału do Spraw Oświaty i Kultury przy Woj. Kom. P. P. R. J. Kulasek, sekretarz M. K. PPR, Al. Dzieńsiński, dyr. P. R., red. St. Stampf, T. Kuźmiński, prezes filii ZZASP, E. Pniowski, dyr. administracyjny teatru.

Przedmiotem konferencji były między innymi zagadnienia repertuarowe i kwestia przyspieszenia budowy nowego gmachu teatralnego, którego ukończenie położy kres ciężkim zmaganiom się teatru zarówno finansowym jak i repertuarowym.

Po wyczerpującym naswieceniu przez zebranych istotnych potrzeb i bolączek miejscowych, związanych z zagadnieniem życia teatralnego, zabrał głos dyr. Borowy, który między innymi podał do wiadomości fakt

uchwały o upaństwowieniu Teatru Miejskiego w Bydgoszczy z dniem 1 stycznia 1949 r. oraz o dopomożeniu teatrów w obecnej siedzibie do przetrwania okresu przejściowego. Dyr. Borowy obiecał również wystąpić o przyznanie dodatkowych kredytów na koszty związane z wykończeniem nowobudującego się gmachu.

Po konferencji uczestnicy jej byli na przedstawieniu komedii muzycznej „Jadzia wdowa”. Po przedstawieniu dyr.

Borowy udał się za kulisy, gdzie dziękował zespołowi artystycznemu i technicznemu za dotychczasowe osiągnięcia oraz lwardą wolę pracy w tych tak wyjątkowo ciężkich warunkach.

We wtorek, dyr. Borowy w towarzystwie dyr. Al. Gąssowskiego zwiędził dokładnie nowobudujący się teatr, gdzie wyczerpujących informacji udzielił prezydent miasta oraz inżynierowie Weglorz i Licznarski z ramienia Komitetu Budowy Teatru.

Konferencja prezesów zrzeszeń terenowych i branżowych

(a) Pod przewodnictwem p. A. Melerskiego odbyła się w ostatnich dniach konferencja prezesów wszystkich terenowych i branżowych zrzeszeń kupieckich. W konferencji wzięli również udział: prezes Izby Przem.-Handl. w Bydgoszczy p. Cylkowski i dyr. Izby mgr Nowakowski.

Tematem obrad było przede wszystkim sprawozdanie z konferencji, która odbyli delegaci Izby Przemysłowo-Handlowej u min. Minca.

Zebrani przyjęli do wiadomości oświadczenie ministra Minca, że polityka fiskalna Rządu zmierza do urealnienia wpływów podatkowych, a nie do likwidacji przedsiębiorstw prywatnych; rozbudowa sektora socjalistycznego odbywać się będzie stopniowo przez szereg lat przy

uwzględnieniu zasad racjonalnej gospodarki i pełnego zabezpieczenia obsługi konsumenta. Minister Minc zapowiedział również przyspieszenie wydawania koncesji dla prywatnych przedsiębiorstw handlowych.

W dalszym ciągu obrad omówiono szczegółowo nowe dekrety o podatku obrotowym i dochodowym, przy czym zwrócono uwagę na różnicę między ogłoszonymi dekretami a projektami, które zostały w swoim czasie przedstawione zrzeszeniom do zaopiniowania.

Z kolei omówiono instrukcję Min. Skarbu, dotyczącą dodatkowej wpłaty na Fundusz Oszczędnościowy oraz rozporządzenie wykonawcze o czynszach najmu. W tej ostatniej sprawie Związek nie zaniebuje żadnych możliwości, aby doprowadzić do uwzględnienia postulatów zrzeszonego kupiectwa.

W końcowej części obrad omówione zostały sprawy podatkowe. Zwrócono uwagę na konieczność ścisłej współpracy zrzeszeń z władzami skarbowymi. Praktyka wykazała niejednokrotnie, że kupiectwo, wnosząc odwołania przeciwko domiarom, nie argumentuje tych odwołań w sposób rzeczowy i naleyty, a często nie przestrzega nawet ustawowych terminów. We własnym interesie kupycki powinni dopilnować, aby zaniechania te nie miały miejsca.

Polakożerca z Łasina w obliczu wymiaru sprawiedliwości

BYDGOSZCZ (re). Prokuratura SO wygotowała już akt oskarżenia przeciwko mieszkańcowi Łasina, pow. szubińskiego — Augustowi Nöhrenbergowi, który w czasie okupacji był postrachem okolicznej ludności polskiej. Nöhrenberg po wkroczeniu armii niemieckiej wstąpił do „Selbstschutzu” i w krótkim czasie „zasłynął” jako polakożerca. Oprawca hitlerowski znalazł miejscowe stosunki zrobił szereg doniesień i sam chodził po mieszkaniach Polaków, dokonując ich aresztowań. Zatrzymani przez niego byli bici do krwi pałką gumową i łeni najgorszymi słowami. Ponadto Nöhrenberg spe-

cialnie czałował na Polaków wracających ze sklepów spożywczych i odbierał im żywność. Za najmniejszą próbę oporu zwyrodniał Niemiec bił do utraty przytomności.

Za te i inne zbrodnie krwawy oprawca niemiecki odpowie w najbliższym czasie przed Wydz. Karnym SO w Bydgoszczy.

Sąd napiętnował antyspołeczne stanowisko rolników

BYDGOSZCZ (rp). Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, jako instytucja apelacyjna, rozpatrywał sprawę dwóch rolników z Dębogóry pow. Szubina, St. Staszewskiego i W. Hoffmana, oskarżonych o nieudzielenie pomocy sąsiedzkiej rolniczej Olszewskiej.

Rolnicy nie przyznali się do winy,

Z CAŁEGO POMORZA POKRÓTC

— W INOWROCŁAWIU odbył się trzeci walny zjazd fryzjerów z terenu województwa pomorskiego. W czasie obrad dwaj mistrzowie: Konarzewski i Dranżke z Inowrocławia otrzymali dyplomy za 25-lecie pracy. Nowy zarząd ukonstytuował się następująco: prezes — p. Knieć (Toruń), zastępca — p. Piotrowiak (Bydgoszcz), sekretarz — p. Słupski (Toruń), skarbnik — p. Graczyk (Toruń).

— W BRODNICACH sędzia bokserki upoważniony przez PZB przeprowadził dochodzenie w sprawie nieszychanie bezcelnej awantury, jaka miała miejsce kilka tygodni temu. Do miasta tego przyjechała grupa wyróstków z Torunia, która podając się za znanych bokserów warszawskich (Koleczyńskiego, Patorek, Czortka itp.) rozegrała mecz pięściarski z miejscową drużyną. Gdy oszustwo wydało się, „reprezentacja” uciekała przez okno, nie zapominając o poprzednio pobranej gotówce.

— PCK w Toruniu uruchamia bezpłatny 54-godzinny kurs podwójnie zdrowia dla dziewcząt i kobiet wiejskich. Warunki przyjęcia: zdrowie, ukończona szkoła powszechna i wiek od 18 do 30 lat.

jednak rozprawa wykazała, że wiedzieli oni o nałożonym na nich obowiązku. Dalsze tłumaczenia, że w chwili zgłoszenia się do Olszewskiej pole jej już było obsiane, nie wzbudziło zaufania. Sąd biorąc pod uwagę, że rolnicy mieli pomóc sąsiadce w jednym dniu i że przez uchylenie się od tego obowiązku wykazali stanowisko antyspołeczne, skazał oskarżonych na grzywnę po 10 tys. zł.

Oskarżeni odwołali się do SO w Bydgoszczy, który jednak wyrok co do winy zatwierdził, a tylko zmniejszył karę do 5 tys. zł.

Mistrzostwa szachowe szkół średnich

BYDGOSZCZ (sb). W mistrzostwach drużynowych szkół średnich w szachach padły w II i III rundzie następujące wyniki.

Miejskie Gimn. i Lic. — Państw. Gimn. Piekarsko-Cukiernicze 5:1, Gimn. Przem. Energ. — Średnia Szkoła Techn. 2 1/2:3 1/2, I. Państw. Gimn. i Lic. — SPD 6:0, SPD — Miejskie Gimn. i Lic. 0:6, Średnia Szkoła Techn. — I. Państw. Gimn. i Lic. 1 1/2:4 1/2, Państw. Gimn. Piekarsko-Cukiernicze — Gimn. Przem. Energ. 1 1/2:5 1/2.

Po trzech rundach stan tabeli przedstawia się nast.: 1) Państw. Gimn. i Lic. — 14 pkt., 2) Miejskie Gimn. i Lic. — 12,5 pkt., 3) Gimn. Przem. Energ. — 11 pkt., 4) Średnia Szkoła Techn. — 9 pkt., 5) Państw. Gimn. Piekarsko-Cukiernicze — 3,5 pkt., 6) SPD — 3 pkt.

Co gdzie kiedy

TEATR MIEJSKI. W środę, 17 bm. — ciesząca się niesłabnącym powodzeniem komedia muzyczna „Jadzia wdowa” z Ewą Studencą w roli tytułowej. Początek o godz. 19,30. Zniżki związku zaw. ważne.

KINA — Pomorzanie: Pięć Tajń. Polonia: Dzieci ulicy Wolność: Wesoły pensjonat, Orzeł: Techorz, Gryt: H. Smith odkrywa Amerykę, Bałtyk: Pojedynek. Aktualności: Program nr 32.

Początek seansów we wszystkich kinach o godz. 16, 18 i 20,30 jedynie w Bałtyku o g. 15 i 17, tamże „Aktualności” o g. 19, 20 i 21.

DYŻURNY LEKARZ KOLEJOWY: telefon miejski 27-40, wewnętrzny kolej. 482. Wzywać tylko w nagłych wypadkach.

DYŻURY APTEK. Do 20 bm. dyżur pełnił: Apteka „Piastowska”, ul. Śniadeckich 51, tel. 22-42 i Apt. „Przy Placu Teatralnym” ul. Focha 10, tel. 19-62.

WAŻNIEJSZE TELEFONY — Kmdt. Miasta MO 25-15; Komenda MO 25-16, 25-17, 25-18.

POLSKIE RADIO

Czwartek, 18 listopada: 5.10 Progr. ogólnopolski. 9.50 Program lokalny dnia. 9.55 Wiadomości miejscowe. 10.00 Przerwa. 11.40 Progr. og.-polski. 13.05 Przerwa. 14.20 Kursy radiowe dla nauczycieli — „Instynkty i ich rola w wychowaniu”. 14.30 Progr. og.-polski. 14.55 Rytm a melodia. 15.10 Progr. og.-polski. 15.20 Przegląd prasy pomorskiej. 15.30 Progr. og.-polski. 22.45 Koncert życzeń. 23.00 Program og.-polski. 23.30 Zakończenie audycji.

Wielki koncert symfoniczny

(a) W piątkowym koncercie symfonicznym wystąpią po raz pierwszy od chwili założenia Pom. Orkiestry Symf. dwaj soliści, będą to Anglicy: pianista Leonard Cessini i skrzypek Ivry Giflis.

Obszerny program zawiera kompozycje Mendelssohna, Chopina i Spiseka. Dyrygentem wielkiego koncertu symfonicznego będzie Arnold Rezler. Początek o godz. 20.

Odzew inwalidów na apel górników z Zabrze

(a) Dnia 15 bm. Koło PPR przy Zw. Inwalidów Wojennych RP, aby godnie uczcić dzień zjednoczenia bratnich partii robotniczych PPR — PPS, podjęło następującą uchwałę: „Postanowiliśmy w dniu 21, 11. br. (niedziela) przystąpić gremialnie do pracy przy budowie domu partyjnego w Bydgoszczy. Nie mogąc w inny sposób brać udziału w apelu zręcznym przez górników Zabrze uważamy, że tą pracą przyczynimy się do uczczenia wielkiego święta, jakim będzie dzień zjednoczenia.

Równocześnie apelujemy do bratnich nam organizacji, jak Zw. Walki Zbrojnej o Niepodległość i Demokrację i Polsk. Zw. b. Więźniów Politycznych o podjęcie podobnej akcji. Niezależnie od tego Koło postanowiło pracować codziennie godzinę dodatkowo, celem uaktywnienia pracy organizacyjnej i produktywizacji inwalidów”.

Z ŻYCIA ORGANIZACJI BYDGOSKICH

* Miesięczne zebranie Polskiego Zw. b. Więźniów Politycznych odbędzie się 18 bm. o godz. 19 w Resursie Kucharskiej, ul. Jagiellońska 11. W programie część artystyczna.

Z notatnika reporterów

Mieszkaniec Poznania F. Maniewski doniósł o kradzieży różnych przedmiotów ze skrzyni, otrzymanej od jego matki z Hamburga. Podejrzana jest F. Wzyszczyk, zam. przy ul. Pomorskiej 88.

Bogactwo i przepych stolicy Bizancjum

IV. Jeśli który z nich upuścił je na ziemię, był karany śmiercią. Podawano zakąski, rosyjski kawior, sałaty i ryby w szczególnym sosie, którego nie wolno było naśladować. (W Bizancjum znano także naleśniki. Sekret ich przyrządzania przywieźli kupcy chińscy. Nazywano je „plakuntas” albo „palakuntas”. Przez Waregów dostała się ta potrawa do Wiodobony. (Wiednia), gdzie nazwano je „palatschinken”). Później, na lekkich wózkach wtańczono dzicyznę, comby i udźce z baranów i jagniąt, oraz wszelaki drób. Imperator wybierał dla swoich ulubieńców najlepsze kąski i posyłał je im przez eunuchów. Obdarzony, musiał zrzucić overal i stojąco wypijać zdrowie cesarza winem z Naupaktos.

Po miesiącach w ostrych sosach niewolnicy obnosili szczerzote misy z ciepłą wodą i wzorzyste reczniki dla umycia rąk, potem zaś podawiano siodycze i wino z Chios, w końcu wtańczono słynne na cały świat trzy szczerzote misy, pokryte płaskorzeźbami, będącymi chlubą bizantyjskiej sztuki cyzelskiej, a były one tak ciężkie, że ledwo kilku ludzi potrafiło je unieść.

Między jednym dniem a drugim, popływali się cyrkowi kłowni, chińscy akrobaci, indyjscy żonglerzy, oraz śpiewacy, aż do chwili, w której imperator dawał znak że chce opuścić już salę.

Równocześnie na publicznym placu, opodal Hagia Sophia, wypływało przez czas uczty z porfirowych fontann wino i miód, mieszane z pachnącymi korzeniami Wschodu. Zużyto na ów cel zwykle około czterdziestu tysięcy litrów tych trunków.

Poza obszerną jak kościół jadalnią, było jeszcze wiele innych sal i budowli o szczególnych przeznaczeniach. Piękne były apartamenty, gdzie imperatorzy spędzali swe miodowe miesiące, wspaniała komnata, otaczana wiel-

ką czcią, bo rodzili się tam dzieci imperatora, cała z porfiru, stąd nazywało potomstwo, jakie tam na świat przychodziło „porphyrogenetos”, co zapewniało mu pierwszeństwo w hierarchii dynastycznej.

Wszędzie tam święcił swe triumfy sztuka, na którą składał się geniusz Hellady i Dalekiego Wschodu. Dziś nie zostało z niej wiele, tylko kościoły św. Marka w Wenecji i św. Apolinarego w Ravennie, budowane przez mistrzów bizantyjskich dają pojęcie o właściwym znaczeniu sztuki, jaka przez wieki z Bizancjum promieniowała. Nie Indowie, Arabowie czy Saraceni byli jej nauczycielami, lecz raczej jej pojętymi uczniami. Świadczą o tym Alhambra koło Grenady i Alcazar w Sewilli, przez Maurów pod wpływem bizantyjskim budowane.

Naturalnie i ta sztuka miała swoje epoki chwwały i upadku. Niemożliwym „kiczem” musiały być osmioletnia boczna sala pałacu, zwana Chryzotryklinos. Stały tam ze złota wyrabiane drzewa platanu, między ich gałęziami ówierkały lub śpiewały różne złote ptaki, złote lwy rozwierały paszcze i ryczały, złote kondory syczały, a u koronowaniu tej szopki było podnoszenie się tronu, wraz z siedzącym na nim imperatorem i znikanie za gwiazdzistą zasłoną u sufitu.

Podstawą umeblowania były dywany wschodnie, niskie siedzenia, często

ze szczerzego srebra lub z kości słoniowej, kryte brokatami lub złotogłowie, ściany były wykładane onyxem, jaspisem, polerowanym porfirem i kolorowymi marmurami, zaś ciężkie, tkane w Peloponezie portiere kryły artystycznie rzeźbione podwoje.

Wszystkie te opisy przechowały się w licznych kronikach i sprawozdaniach. Obcy dygnitarze, ugoszczeni, bogato obdarowani, opuszczali to miasto z uczuciem podziwu i zachwytu.

Koniec.

NAPRZÓD (Lipiny) — SZOMBIERKI 6:1.

LIPINY. W meczu piłkarskim rozegranym między beniaminkiem klasy państwowej Szombierką a Naprzodem z Lipin wygrał Naprzód 6:1 (2:1). Szombierkę wystąpił w swym najsilniejszym składzie.

Gdańsk - Lazio 9:7

Zasłużone zwycięstwo bokserów Wybrzeża

GDĄSK (w) Odwołane w pierwszym terminie spotkanie bokserów Wybrzeża z silną drużyną włoską — Lazio odbyło się w poniedziałek. Mecz zakończył się zasłużonym zwycięstwem reprezentacji Gdańska 9:7.

Z drużyny włoskiej należy wyróżnić niezwykle szybkiego Lepore, ambitnego Rosiniego i Coluzziego. Z Polaków oprócz Sowińskiego i Zielińskiego, któremu nie starczyło oddechu na trzy rundy, wszyscy wypadli b. dobrze, a zwłaszcza przyjemną niespodzianką była dla wszystkich dobra forma Mustafa i Kleina.

W w. muszej Lepore wygrał na punkty z Sowińskim. Włoch jest bokserem szybkim, agresywnym i

świetnie stojącym na nogach. Sowiński, który przeszło rok pauzował, nie przedstawia obecnie dawnej klasy, jego cięsy są zbyt obszerne, nie czuje dystansu i źle taktycznie rozwiązuje walkę. W kocułej Klein wysoko wy punktował Bevilacqua. Polak przez pełne trzy rundy bombardował swego przeciwnika. W piórkowej po pięknej walce Rosini uległ nieznacznie na punkty Antkiewiczowi. Po 2 rundach wyrównanych Antkiewicz mordczył seriami w trzeciej zagwarantował sobie zwycięstwo. Mimo wygranej bombardier Wybrzeża nie pokazał swej najlepszej formy. Zieliński w w. lekkiej przez zła taktyczne rozwiązanie przegrał walkę z Vincim. Jego przeciwnik zastosował system defensywny i ładnymi kontrami wywalczył sobie zwycięstwo. Niezależnie od porażki Zieliński wypadł b. dobrze. W drugiej parze w. lekkiej Kudłacki zremisował z Coluzzim. Walka prowadzona w żywym tempie przyniosła wiele emocji. Gdańszczanin był dużo lepszy w tańcu, jednak kontry Włocha robiły swoje. Naszym zdaniem werdykt krzywdzi Kudłacka, który okazał więcej serca do walki i był bardziej przytomny. W półśredniej Musiał wygrał przez poddanie się w pierwszej rundzie Stortiegi. Walka trwała tylko dwie minuty i Włoch nie wytrzymał miazdzących ciosów Polaka. W średniej Kwiatkowski doskonale rozwiązał walkę i wygrał łatwo z Imperatori. Włoch rozporządzał długimi rękami, nie potrafił jednak utrzymać pracy do półdystansu Polaka. Dzięki temu systemowi gdańszczanin wysoko wygrał na punkty. W w. półciężkiej sędziowie przyznali zwycięstwo Festuziemu nad Rudzkiem. Wyrok remisowy odpowiadałby lepiej przebiegowi walki.

W ringu sędzowali na zmianę pp. Campi (Rzym) i Burandt (Gdańsk), na punkty pp. Gasperr (Rzym), mgr. Jeruszka i Sosnowski (Gdańsk).

Unozia à la fourchette...

(Ciąg dalszy ze strony 3)

dług wiadomości pochodzących z kularów... „Nie mniej charakterystyczny jest brak koszy do papieru. Za to uprzęta mają wyraźny nakaz zbierania z podłóg sal obrad i pokojów konferencyjnych każdego papierka. Idealnie czyste jest zawsze miejsce, gdzie zasiada delegacja radziecka, w przeciwieństwie do miejsca zajmowanego przez belgijskiego ministra spraw zagranicznych Spaaka. Uchodził on za wielkiego zapominalskiego. Po jednym, szczególnie „gorącym” posiedzeniu komisji politycznej, znaleziono pod jego fotelem trzy

pogryzione cygara, pokreślony i zapatrzony w marginesowe notatki egzemplarz Karty Zjednoczonych Narodów egzemplarz „Drapeau Rouge” (Czerwony Sztandar) — pisma komunistycznego, oraz bilet uprawniający do darmowych przejazdów na kolejach belgijskich.

Życie Unozi płynie na zewnątrz spokojnym trybem. Jedyne w pierwszych dniach zakłócał je dziwak i oryginalny Garry Davis, rozbijając namiot w pobliżu pałacu Chaillot. Domagał się on uznania go za pierwszego obywatela Zjednoczonych Narodów i wydania odpowiedniego paszportu. Davis zniknął tak samo tajemniczo, jak się zjawiał i nikt nie wie, gdzie obecnie przebywa. Odtąd żaden obywatel świata nie zakłóca spokoju i powagi tego najmniejszego, tymczasowego państewka. Ale co będzie, jeśli jakaś dowcipna kobieta wpadnie na pomysł wydania na świat dziecka w szpitaliku urządzonym na terenie Unozi? Czy byłby to naprawdę pierwszy obywatel świata? Prawnicy miałiby ciekawe pole do popisu...

Clement.

Podziękowanie

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę memu najdroższemu mężowi, naszemu ukochanemu ojcu śp.

Stanisławowi Krzyżanowi

a w szczególności Powiatowej Radzie Narodowej, Powiat. Komitetowi P. P. S. w Bydowie i Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku oraz za okazane nam współczucie, składamy serdeczne „BÓG ZAPŁAC”

Żona i córki

5362

NAUKA

3-miesięczna

korrespondencyjna nauka angielskiego. Nowoczesna metoda. Prospekt. 4 znaczki, Łódź skrytka 163. (09246)

SPRZEDAŻ

Wózki

dziecięce po cenach najniższych

poleca Wytwórnia wózków W. Czachorowski, Bydgoszcz, Pomorska 21, wejście Śniadeckich, tel. 38-69. (09366)

Uwaga Kupcy!

Hurtownia galanterii i trykotaży Firma „Pola”, Łódź, Plac Wolności 10, poleca wielki wybór trykotaży i galanterii. — Ceny konkurencyjne, obsługa solidna. Wysyłamy za zaliczeniem pocztowym. (09218)

Kamienie młyńskie.

śrutowniki kamienne walcowe, podstaw walcowy 700 x 300, 500 x 300, gniotownik tłuszcarki i różne maszyny młyńskie sprzedaje. Wytwórnia Kamieni Młyńskich Bydgoszcz, Grunwaldzka 75. (09367)

Diesel

5 ton na ropę sprzedam. Wiadomość Bydgoszcz, telefon 13-20 5364

Ogłoszenia

do „Ilustrowanego Kuriera Polskiego”

przyjmujemy codziennie:

w centrali: Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 2, tel. 24-29 (pod Arkadami)

w oddziałach: Gdynia, ulica Abrahama 49, telefon 40-82

Łódź, ul. Piotrkowska 66 (w podwórzu), telefon 163-44

Poznań, ulica Działyńskich 8, telefon 41-57

Szczecin, ul. Z. Felczaka 16, telefon 34-84

oraz we wszystkich naszych agenturach.

RADIO

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI

Czwartek, dnia 18 listopada 1948 roku.

5.10 Sygnał czasu, pobudka młodzieżowa. 5.15 Streszczenie wiadomości porannych. 5.20 Koncert poranny dla świata pracy. 6.00 Gimnastyka poranna. 6.10 Dziennik poranny. 6.25 Muzyka poranna. 6.50 Program dnia. 7.00 Wiadomości poranne. 7.15 Przegląd prasy stołecznej. 7.20 Muzyka poranna. 8.00 Poradnik gospodarstwa domowego — Poznań. 8.10 D. c. muzyki porannej. 8.30 Uliczka klaszorna — powieść Anny Kowalskiej. 8.40 D. c. muzyki porannej. 9.15 Informacje ogólnopolskie. 9.20 Skrzynka PCK. 9.30 Wszelchnia radiowa. 10.00 Przerwa. 11.40 Audycja dla przedszkoli. 11.57 Sygnał czasu i hejnał z wieży Mariackiej. 12.04 Wiadomości południowe. 12.20 Utwory fortepianowe w wyk. E. Drege-Schielowej. 12.45 Audycja dla wsi. 12.55 Udziś wsi w kampanii cukrowniczej — pogadanka J. Gajdzińskiej. 13.05 Przerwa. 14.30 Przegląd wyda-

rzeń — Szczecin. 14.40 Montaż pt. „Droga otwarta” — opracował W. Małski — Toruń. 15.10 Felieton pt. „Czeski poeta w Starym Gdańsku” — Gdańsk. 15.30 Audycja dla dzieci. 15.50 Muzyka popularna. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.30 Audycja dla młodzieży „Gdy kominy fabryczne zaczęły dymić” — Bdg., pr. ogp. 16.50 Czy jutro będzie pogoda — pogadanka R. Wyrzykowskiego. 17.00 Album dla młodzieży — Czajkowskiego. 17.45 Poradnik językowy. 18.00 Dla każdego coś miłego — koncert rozrywkowy. 19.00 Audycja okolicznościowa. 19.40 Wszelchnia radiowa. 20.00 Dzieńnik wieczorny. 20.45 Pieśni w wyk. chóru P. R. pod dyr. J. Kotaczkowskiego. 21.00 Bieda z rozumem — słuchowisko wg Gribjedowa. 22.00 Dawna muzyka. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika. 23.10 Muzyka. 23.20 Program na jutro. 23.30 Zakończenie audycji, hymn.

ZIMNE

ognie oraz świeczki choinkowe dostarcza firma „MERCURY” Kraków, Stradomska 10, telefon 566-15. (09156)

Maferace

poduszkowe i ramy sprężynowe wszelkich rozmiarów wysła odwołnie na zamówienie W. Wrześniewicz, Poznań, Ratajczaka 7, tel. 36.31. (09152)

Sprzedam

lub wydzierżawię gospodarstwo ogrodniczo-rolnicze 28 mórg pszenno-buraczane z powędu choroby. Oferty IKP Bydgoszcz „5363”. (5363)

WOLNE POSADY

Czeladnik kominarski potrzebny. Gliński, Lębork, ul. Okrzei 2/8. (5355)

Czeladnik

młynarski, kawaler, potrzebny zaraz. Młyn Kornałowo, powiat Chelmno. (5357)

Potrzebny

fachowiec do nacinalni piłników. Warunki bardzo dobre. — Szczecin, Małkowskiego 27. (09401)

PRACY POSZUKUJĄ

Zaufana

samodzielna gospodyni poszukuje posady na probostwie lub majątku. Oferty IKP Inowrocław pod „Gospodarna”. (09403)

RÓŻNE

20 procent.

dodatkowe zajęcia dla każdego. Łódź, Piotrkowska 55 „Prasa” „Energia”. (09315)

5.000.000.—

wypożyczyć pod bardzo pewne zabezpieczenie. Oferty IKP Toruń pod „Pożyczka”. (09404)

Kto

przyjmie pannę, półrocznym synkiem do pracy domowej. Białoogard, Poste-restante „Gospodarna”. (5353)

POSZUKIWANIA

Kłoby

wiedział coś o rodzinie Ścierki z Gnojnic proszony jest o skomunikowanie się z Ścierką Michałem w Gozdowicach, gm. Mieszkowice, pow. Chojna. 09402

UNIEWAŻNIENIA

Unieważniam zagubioną kartę rejestracyjną RKU i wszelkie dokumenty na nazwisko Grzegorz Rusinowicz, Bydgoszcz, Gajowa 51. (5358)

Unieważniam zagubioną kartę rejestracyjną RKU, wydaną w Gnieźnie. Stanisław Adamski, Berlinek, pow. Mogilno. (5359)

Pomóż zniszczonej! Warszawie

Zgubiono

6. 11. na dworcu Pruszczy-Gdański portfel, zawartością gotówki, dokumentów. Jednocześnie unieważniam ofic. legitymacje nr 0416, prawo jazdy, kartę ulopową wystawioną przez J. W. 2368, nazwisko ppor. Piotrowski Leon, Gniezno, 3 Maja 53/6. 5365

HUMOR

Zdziwienie.

— O tej porze chcesz zmiatać, droga żoneczko?

REDAKCJA I ADMINISTR. Bydgoszcz, Marsz. Focha 20
DZIAŁ OGŁOSZEŃ I PRENUMERATY W BYDGOSZCZY:
ul. Jagiellońska 2 (Pod Arkadami) — Telefon 24-29
Za niedoreczone pisma spowodowane wyższą siłą nie odpowiadamy. — Rekopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca. Za dział ogłoszeniowy Red. nie odpowiada

ODDZIAŁY „ILUSTR. KURIERA POLSKIEGO” W WIELKICH MIASTACH POLSKI
PODODDZIAŁY W WIĘKSZYCH MIASTACH, AGENTURY NA PROWINCJI
DLA POSZCZEGÓLNYCH ZIEM POLSKI ODREBNE WYDANIA „IKP”.
WYDAWCA: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW”
BYDGOSZCZ, UL. MARSZ. FOCHA 20 — TEL. 33-41 I 33-42

OGŁOSZENIA: drobne po 25 zł za słowo. Poszukiwanie pracy 15 zł za słowo. Minimalna opłata za 10 słów. Tłusty druk 100% drożej. Ogłoszenia milimetr.: w tekście od 80—150 zł, za tekstem od 25—60 zł, nekrologi od 20—100 zł za 1 mm. Niedziela i święta 30% drożej. Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń administracja nie odpowiada.